

Sygn. akt II PK 4/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 września 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk (przewodniczący, sprawozdawca)
SSN Beata Gudowska
SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z powództwa J. S.
przeciwko Zarządowi Dróg Miejskich i Komunikacji Publicznej w B.
o odszkodowanie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 18 września 2013 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w B.
z dnia 30 sierpnia 2012 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok, znosi postępowanie przed Sądem
Okręgowym w B. i sprawę przekazuje do ponownego
rozpoznania Sądowi Okręgowemu w B., pozostawiając temu
Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powód J. S. w pozwie skierowanym przeciwko Miastu B. Zarządowi Dróg Miejskich i Komunikacji Publicznej w B. domagał się zasądzenia od pozwanego kwoty 27.300 zł, odpowiadającej wysokości wynagrodzenia za okres trzech

miesiący, tytułem odszkodowania za rozwiązanie umowy o pracę z naruszeniem przepisów prawa, wypłaty nagrody jubileuszowej za 35 lat pracy w wysokości 27.300 zł, przeprosin w mediach. Pismem z dnia 16 kwietnia 2012 r. powód zrezygnował z żądania przeprosin, a Sąd Rejonowy w B. postanowieniem z dnia 23 kwietnia 2012 r. umorzył postępowanie w tym zakresie.

Wyrokiem z dnia 23 kwietnia 2012 r. Sąd Rejonowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych: zasądził od pozwanego (określonego w wyroku jako Zarząd Dróg Miejskich i Komunikacji Publicznej) na rzecz powoda kwotę 27.300 zł tytułem odszkodowania (pkt 1.); oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt 2.); na podstawie art. 102 k.p.c. odstąpił od obciążania powoda kosztami zastępstwa procesowego pozwanego (pkt 3.); nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego kwotę 1.365 zł tytułem części opłaty od pozwu, od uiszczenia której zwolniony był powód (pkt 4.); kosztami sądowymi w pozostałej części obciążył Skarb Państwa (pkt 5).

Powyższy wyrok Sądu Rejonowego w zakresie jego pkt 1 i 4 zaskarżyło apelacją Miasto B. – Zarząd Dróg Miejskich i Komunikacji Publicznej.

Wyrokiem z dnia 30 sierpnia 2012 r. Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych – rozpoznając apelację strony pozwanej (w wyroku określonej jako Zarząd Dróg Miejskich i Komunikacji Publicznej) – na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. – 1. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że: a) w punkcie 1 oddalił powództwo w części dotyczącej żądanego odszkodowania; b) w punkcie 4 nie obciążył pozwanego kosztami postępowania; 2. zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 930 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd drugiej instancji stwierdził, że Sąd pierwszej instancji przeprowadził w sprawie postępowanie dowodowe w prawidłowy sposób; dokonał jednak wadliwej jego oceny w części dotyczącej przyznania powodowi odszkodowania. Uznając bezzasadność roszczenia powoda o zasądzenie na jego rzecz odszkodowania za niezgodne z prawem wypowiedzenie umowy o pracę - Sąd drugiej instancji stwierdził, że w wypowiedzeniu powodowi umowy o pracę z dnia 11 marca 2011 r. jako przyczynę jego złożenia wskazano: wstrzymanie postępowania przetargowego w sprawie „umowy ramowej” na dostawę 15 sztuk wieloczlonych tramwajów (od 9 grudnia 2010 r. do 25 stycznia 2011 r. nie przesłano do Urzędu Zamówień

Publicznych dokumentacji celem weryfikacji); niedopracowanie od 25 stycznia 2011 r. do dnia wypowiedzenia organizacji pracy dwóch zespołów do wykonywania robót związanych z równaniem dróg gruntowych oraz harmonogramu prac tych zespołów; zaniechanie działań związanych z przejęciem od Spółdzielni Socjalnej „B.” równiarek i walców, którymi do tej pory profilowane były drogi gruntowe, pomimo, że do działań takich został powód zobowiązany w dniu 31 grudnia 2010 r. (porozumienie w tej sprawie zawarto dopiero 28 lutego 2011 r.). W ocenie Sądu drugiej instancji tak sformułowaną przyczynę wypowiedzenia powodowi umowy o pracę należy ocenić jako uzasadnioną i zrozumiałą. Pracownik nie mógł mieć wątpliwości co do faktów, z jakimi należy łączyć przyczynę podaną w wypowiedzeniu. Został również wyczerpany wymóg konkretyzacji, gdyż w ocenie Sądu Okręgowego, nie mogło budzić wątpliwości powoda, że przyczyną wypowiedzenia są zdarzenia wskazujące na brak inicjatywy i sprawności w działaniu. Oceniając kwestię rzeczywistości przyczyn rozwiązania umowy o pracę zawartych w wypowiedzeniu z dnia 11 marca 2011 r. Sąd drugiej instancji stwierdził, że wszystkie trzy przyczyny wypowiedzenia znajdują swoje uzasadnienie w zebranych w sprawie materiale dowodowym. Odnosząc się do pierwszej wskazanej w wypowiedzeniu przyczyny Sąd drugiej instancji uznał, że bezsporne jest, że już w dniu 9 grudnia 2010 r. doszło do wyboru oferty w zakresie dostawy 15 sztuk wieloczołowych tramwajów niskopodłogowych. Do zadań powoda należało doprowadzenie do rozstrzygnięcia przetargu i zawarcia umowy ramowej w tym zakresie. Tymczasem powód, pomimo ciężącego na nim obowiązku nie podejmował żadnych działań w tym zakresie i dopiero 20 stycznia 2011 r. przesłał Prezydentowi Miasta B. szczegółowe sprawozdanie z postępowania przetargowego i to dopiero po otrzymaniu wyraźnego polecenia. Ostatecznie powód przekazał dokumentację do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych w Warszawie w dniu 28 stycznia 2011 r., a umowę ramową podpisał 23 marca 2011 r. Opieszałość powoda nie znajduje żadnego logicznego uzasadnienia. W szczególności wytłumaczeniem tej beczynności nie może być „okres powyborczy” i obawy co do zaakceptowania inwestycji przez nowe władze. Zadaniem powoda była bowiem realizacja ciężących na nim obowiązków wynikających z wyboru oferty, a nie analiza dokonanych wyborów politycznych i spekulacje co do możliwości realizacji zadań budżetowych.

W zakresie oceny drugiej przyczyny wypowiedzenia powodowi umowy o pracę Sąd drugiej instancji wskazał, że powód otrzymał ustne polecenie zastępcy Prezydenta Miasta B. opracowania organizacji pracy dwóch zespołów do wykonywania robót związanych z równaniem dróg gruntowych oraz harmonogramu prac tych zespołów. Polecenia tego nie wykonał. O fakcie wydania takiego polecenia świadczy pismo zastępcy Prezydenta Miasta z dnia 21 lutego 2011 r., w którym żąda on wyjaśnienia przyczyn niedopracowania harmonogramu. W odpowiedzi na to pismo powód nie tylko nie kwestionował samego faktu wydania takiego polecenia, ale również polemizował z potrzebą takich działań pisząc, że „opracowanie harmonogramu mija się z celem”. Do kompetencji powoda nie należała ocena wydanych przez przełożonego poleceń, a tłumaczenie własnej bezczynności brakiem sensu działania stanowi – w ocenie Sądu drugiej instancji – istotne naruszenie obowiązków pracowniczych.

Oceniając trzecią przyczynę wypowiedzenia powodowi umowy o pracę Sąd drugiej instancji wskazał, że dotyczyła ona pisemnego polecenia Prezydenta Miasta B. uzgodnienia warunków i zasad przekazania sprzętu (równiarek i walców) od Spółdzielni Socjalnej „B”. Pomimo wydania takiego polecenia w dniu 31 grudnia 2010 r., powód dopiero 28 lutego 2011 r. podpisał w tej sprawie stosowne porozumienie i to dopiero po piśmie ponagląjącym zastępcy Prezydenta Miasta z dnia 21 lutego 2011 r. Wytłumaczeniem dla opieszałości powoda nie może być prowadzenie bezowocnej korespondencji z prezesem Spółdzielni „B.”, ani też dyskusyjna potrzeba skorzystania z usług radcy prawnego. Wiedzę potrzebną do efektywnego działania zmierzającego do wydania sprzętu powód mógł uzyskać w ciągu jednego dnia. Działania powoda w tej sprawie należy – w ocenie Sądu drugiej instancji – ocenić jako pozorne, a końcowy efekt wymuszony stanowczym działaniem przełożonych.

Powołując się na powyżej przedstawioną argumentację Sąd drugiej instancji uznał, że dokonane powodowi wypowiedzenie umowy o pracę było zgodne z obowiązującymi przepisami prawa oraz zasadne, a podana przyczyna okazała się konkretna, jasna i rzeczywista.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego (w całości) powód zaskarżył skargą kasacyjną. Skargę oparto na obydwu podstawach określonych w przepisie art. 398³

§ 1 pkt 1 i 2 k.p.c. W ramach podstawy materialnoprawnej (art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c.) skarga zarzuciła nieprawidłowe zastosowanie art. 45 § 1 k.p. w związku z art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 223, poz. 1458 ze zm.) przez stwierdzenie, że wypowiedzenie powodowi umowy o pracę nie było nieuzasadnione i nie naruszało przepisów o wypowiedaniu umów o pracę, pomimo, że Sąd Okręgowy nie przytoczył stanu faktycznego, do którego zastosował wymieniony powyżej przepis Kodeksu pracy w związku z przepisem ustawy o pracownikach samorządowych.

W ramach podstawy procesowej (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.) skarga zarzuciła naruszenie:

a) art. 378 § 1 k.p.c. w związku z art. 382 k.p.c. oraz art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. przez nieuwzględnienie całości materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym i nieprzedstawienie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, w szczególności przez niewskazanie, czy zostały zaakceptowane ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy, czy też Sąd Okręgowy poczynił własne ustalenia faktyczne, ewentualnie jak kształtują się te nowo poczynione ustalenia faktyczne i z jakich dowodów zostały wywiedzione, a także przez niewskazanie w uzasadnieniu wyroku, czy uwzględniony został zarzut apelacji pozwanego dotyczący obrazy prawa materialnego, czy też zarzut apelacyjny błędu w ustaleniach faktycznych;

b) art. 386 § 2 k.p.c. w związku z art. 378 § 1 k.p.c. w związku z art. 379 pkt 2 k.p.c. w związku z art. 88 k.p.c. oraz art. 89 § 1 k.p.c. w związku z art. 68 k.p.c. w związku z art. 67 § 1 k.p.c. oraz art. 391 § 1 k.p.c. w związku z art. 130 § 1 k.p.c. i 126 § 3 k.p.c. przez ich nieprawidłowe zastosowanie, polegające na orzeczeniu merytorycznym o istocie sprawy, pomimo nieważności postępowania z uwagi na nieprawidłowe umocowanie pełnomocnika pozwanego, wynikające z braku wskazania w złożonym dokumencie pełnomocnictwa umocowania pełnomocnika do reprezentacji pozwanego, z nieprzedłożenia dokumentu wskazującego na to, że osoba, która podpisała wymieniony dokument pełnomocnictwa, pełni funkcję Prezydenta Miasta, oraz z zaniechania wezwania strony pozwanej do usunięcia braków formalnych apelacji przez przedłożenie dokumentu pełnomocnictwa

umocowującego pełnomocnika do reprezentacji pozwanego oraz dokumentu wskazującego na to, że osoba podpisująca dokument pełnomocnictwa pełni funkcję Prezydenta Miasta, a także na rozpoznaniu apelacji pomimo wywiedzenia jej przez nieprawidłowo umocowanego pełnomocnika pozwanego.

Skarżący wniósł o: uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji oraz poprzedzającego go wyroku Sądu pierwszej instancji, zniesienie postępowania w zakresie dotkniętym nieważnością, poczynsz od wniesienia przez pozwanego pisma procesowego z dnia 7 kwietnia 2011 r. i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania ze skargi kasacyjnej; zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa przez adwokata, w postępowaniu ze skargi kasacyjnej według załączonego zestawienia; przeprowadzenie dowodu z dokumentu w postaci dokumentu pełnomocnictwa udzielonego pełnomocnikowi pozwanego podpisanego przez R. B. i opatrzonego pieczęcią „*Prezydent Miasta R. B.*”, złożonego do akt sprawy z pismem procesowym pozwanego z dnia 7 kwietnia 2011 r. na okoliczność treści dokumentu oraz zakresu udzielonego umocowania, celem wykazania braku umocowania pełnomocnika pozwanego do reprezentacji pozwanego w niniejszej sprawie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Uzasadniony jest zarzut skargi kasacyjnej dotyczący nieważności postępowania przed Sądem drugiej instancji.

W myśl art. 398¹ § 1 k.p.c. skarga kasacyjna przysługuje od prawomocnego wyroku wydanego przez sąd drugiej instancji. Zgodnie z art. 398³ § 1 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej może być naruszenie prawa materialnego (pkt 1) lub przepisów postępowania, jeżeli to ostatnie uchybienie mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy (pkt 2). Stosownie do art. 398¹³ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw, a w granicach zaskarżenia bierze z urzędu pod rozwagę jedynie nieważność postępowania. Granice podstaw kasacyjnych wyznaczone są przez sposób ujęcia przytoczonych w skardze kasacyjnej przepisów prawa, których naruszenie zarzuca

się zaskarżonemu wyrokowi (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Chodzi zatem o wywiedzenie, na czym - zdaniem skarżącego - polega obraza przez sąd drugiej instancji konkretnych przepisów przytoczonych w podstawach kasacyjnych i wykazanie - w przypadku podstawy określonej w art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. - że naruszenie to mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Przytoczone przepisy wskazują, że w postępowaniu kasacyjnym zarzut nieważności może dotyczyć bezpośrednio tylko postępowania przed sądem drugiej instancji. W judykaturze Sądu Najwyższego zdecydowanie przeważa stanowisko, że nieważność postępowania nieuwzględniona przez sąd drugiej instancji z urzędu lub na zarzut strony stanowi uzasadnioną podstawę skargi tylko wtedy, gdy miała znaczenie dla wyniku sprawy (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 21 listopada 1997 r., I CKN 825/97, OSNC 1998 Nr 5, poz. 81; z dnia 10 lutego 1998 r., II CKN 600/97, OSP 1999 nr 3, s. 58; z dnia 18 stycznia 2005 r., II PK 151/04, OSNP 2005 Nr 17, poz. 262; z dnia 11 grudnia 2006 r., I PK 124/06, OSNP 2008 nr 3-4, poz. 27; z dnia 8 maja 2007, II PK 297/06, M.Prawn. 2007 nr 11, s. 587; z dnia 22 lutego 2011 r., II UK 290/10, LEX nr 817531; z dnia 13 lipca 2011 r., I UK 11/11, LEX nr 1043978). Skoro bowiem skarga kasacyjna przysługuje od orzeczeń sądu drugiej instancji, przeto wyłączone jest bezpośrednio badanie w postępowaniu kasacyjnym naruszenia przepisów postępowania przez sąd pierwszej instancji, w tym prowadzących do nieważności postępowania. Kwestia ta może podlegać badaniu i rozpoznaniu przez Sąd Najwyższy jedynie pośrednio, poprzez przytoczenie przez skarżącego w ramach drugiej podstawy z art. 398³ § 1 k.p.c. stosownego zarzutu naruszenia przez sąd odwoławczy art. 378 § 1 lub art. 386 § 2 k.p.c. i wykazanie, że to uchybienie sądu drugiej instancji mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy.

Taki zarzut został zgłoszony w skardze kasacyjnej, jednak nie był on zasadny w części dotyczącej postępowania przed Sądem pierwszej instancji. Skarga powoda pomija fakt, że w pozwie określił on pozwanego jako: Miasto B. Zarząd Dróg Miejskich i Komunikacji Publicznej w B.

Do odpowiedzi na pozew pełnomocnik pozwanego dołączył pełnomocnictwo, podpisane przez prezydenta miasta, stwierdzające, że ustanawia radcę prawnego M. O. do „zastępowania Miasta B., Skarbu Państwa i Urzędu Miasta B. (jako pracodawcy) przed sądami powszechnymi”. Ponieważ powód skierował pozew

przeciwko Miastu B. jako pracodawcy (w uzasadnieniu pozwu napisał, że otrzymał od pozwanego wypowiedzenie umowy o pracę dotyczącą stanowiska dyrektora Zarządu Dróg Miejskich i Komunikacji Publicznej), należy uznać, że tak umocowany pełnomocnik był uprawniony do reprezentowania, mającego osobowość prawną, Miasta B. w postępowaniu pierwszoinstancyjnym.

Wyrokiem z dnia 23 kwietnia 2012 r. Sąd Rejonowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zasądził jednak odszkodowanie nie od Miasta B., ale od Zarządu Dróg Miejskich i Komunikacji Publicznej w B. W uzasadnieniu wyroku Sąd Rejonowy nie przedstawił motywów modyfikacji strony pozwanej, podając jedynie, że Zarząd Dróg Miejskich i Komunikacji Publicznej jest jednostką organizacyjną i budżetową Miasta B., będącą zarządem drogi w rozumieniu ustawy o drogach publicznych.

Niewątpliwie wymagało to dodatkowych ustaleń w oparciu o statut lub inne uchwały miasta, dotyczące tej jednostki organizacyjnej, gdyż podmiot, który nie ma osobowości prawnej, ani nie jest jednostką organizacyjną zatrudniającą pracowników (art. 3 k.p.) nie ma zdolności sądowej i procesowej w sprawach z zakresu prawa pracy (art. 460 k.p.c.). Jednostka organizacyjna i budżetowa podmiotu samorządowego może być uznana za pracodawcę tylko wówczas, gdy jej samodzielność obejmuje uprawnienie do zatrudniania pracowników (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2004 r., I PK 135/04, OSNP 2005/15/224).

Powyższy wyrok Sądu Rejonowego w zakresie jego pkt 1. i 4. zaskarżył apelacją w/w pełnomocnik, wskazując, że apelację składa Miasto B. – Zarząd Dróg Miejskich i Komunikacji Publicznej, a więc inny podmiot niż określony w wyroku. Pełnomocnik pozwanego nie dołączył do apelacji pełnomocnictwa do występowania w imieniu Zarządu Dróg Miejskich i Komunikacji Publicznej.

Wyrokiem z dnia 30 sierpnia 2012 r. Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, po rozpoznaniu apelacji strony pozwanej, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddalił powództwo. W uzasadnieniu wyroku nie wskazał, dlaczego uwzględnił apelację wniesioną przez inny podmiot prawa niż wymieniony w zaskarżonym wyroku oraz który organ był uprawniony do zaskarżenia wyroku.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 kwietnia 2006 r., II PK 135/2005, OSNP 2007/7-8/100, wskazał, że przepis art. 3¹ § 1 Kodeksu pracy nie reguluje bezpośrednio kwestii związanych z reprezentowaniem pozwanego pracodawcy w postępowaniu sądowym z zakresu prawa pracy. Natomiast przepisem, który reguluje materię reprezentacji w postępowaniu sądowym jest przepis art. 67 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego. Także w piśmiennictwie wskazuje się, że w postępowaniu sądowym podmiotowi dokonującemu czynności z zakresu prawa pracy w stosunku do kierownika jednostki organizacyjnej gminy - nie przysługuje ustawowe prawo reprezentowania pracodawcy w postępowaniu sądowym (por. A. Rzetecka-Gil – Komentarz do ustawy o pracownikach samorządowych). Kierownik jednostki organizacyjnej gminy kieruje zakładem. Sąd nie ustalił, czy kierownik gminnej jednostki jest uprawniony do reprezentowania tego zakładu przed sądem pracy. Natomiast w odniesieniu do prezydenta miasta brak jest przepisu, który dawałby mu *expressis verbis* uprawnienie do reprezentowania jednostki organizacyjnej przed sądem pracy. Z treści art. 4 pkt 2a ustawy o pracownikach samorządowych wynika, iż czynności w sprawach z zakresu prawa pracy wobec kierowników gminnych jednostek organizacyjnych dokonuje prezydent, jednak z przepisu tego nie można wprost wywieść takiego uprawnienia. Dokonywanie czynności procesowych, zgodnie z art. 67 k.p.c., wynika bowiem z innych przesłanek niż te, określone w art. 3¹ § 1 k.p. Odmienny pogląd przedstawiono w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2008 r., II PZ 62/07, OSNP 2009/5-6/68.

W myśl art. 32 ust. 2 pkt 5 w zw. z art. 91 oraz art. 92 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jedn.: Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 ze zm.) do zadań prezydenta miasta należało zatrudnianie i zwalnianie kierowników jednostek organizacyjnych powiatu. Pracodawcami pracowników samorządowych są jednostki organizacyjne wymienione w art. 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 223, poz. 1458 ze zm.). Nie było kwestionowane, że w przypadku powoda pracodawcą nie był Urząd Miejski, a pełnomocnictwo udzielone radcy prawnemu dotyczyło tylko takiego urzędu jako pracodawcy. Pełnomocnictwo nie wskazywało Zarządu Dróg

jako pracodawcy powoda, ani nie zawierało upoważnienia do występowania w sprawie, wymienionego z nazwiska i imienia, pracownika.

Obowiązkiem pełnomocnika procesowego reprezentującego stronę postępowania jest przedstawienie wszelkich stosownych dokumentów umożliwiających zweryfikowanie umocowania. Oznacza to konieczność przedstawienia całego ciągu dokumentów prowadzących aż do mocodawcy, potwierdzających także umocowanie organu udzielającego pełnomocnictwa do działania za mocodawcę. Takie stanowisko zajął Sąd Najwyższy w uchwałach: z dnia 19 maja 2004 r., III CZP 21/04 (OSNC 2005 nr 7-8, poz. 118), z dnia 30 marca 2006 r., III CZP 14/06, (OSP 2006 nr 12, poz. 140, a także w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 23 stycznia 2009 r., III CZP 118/08). Tylko w ten sposób można zrealizować, przewidziany w art. 89 § 1 k.p.c., obowiązek wykazania umocowania pełnomocnika.

Postępowanie sądowe z udziałem osoby, która wprawdzie może być pełnomocnikiem, ale nie przedłożyła dokumentów pełnomocnictwa wykazujących umocowanie do występowania w imieniu strony i nie została wezwana w trybie art. 130 § 1 k.p.c. do ich przedłożenia, a brak formalny pism procesowych w postaci nienależytego umocowania pełnomocnika nie został usunięty (por. wymienioną uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2009 r.) jest dotknięte nieważnością w rozumieniu art. 379 pkt 2 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 2009 r. w sprawie III CZP 19/09, Wspólnota 2009/34/38). Pełnomocnik pozwanego nie przedstawił adekwatnego pełnomocnictwa, co prowadzi do konkluzji, że pełnomocnik pozwanego nie był należycie umocowany (art. 379 pkt 2 k.p.c.). Nie przedstawił też, dlaczego apelację wniósł inny podmiot niż wymieniony w zaskarżonym wyroku. Nieważne z tej przyczyny jest postępowanie przed Sądem drugiej instancji.

Stwierdzenie nieważności postępowania apelacyjnego uzasadniało na podstawie art. 398¹⁵ § 1 oraz art. 386 § 2 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. uchylenie zaskarżonego wyroku, zniesienie postępowania w zakresie dotkniętym nieważnością oraz przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania. Uwzględnienie zarzutu nieważności postępowania czyniło bezprzedmiotowym rozważanie pozostałych zarzutów skargi kasacyjnej. O

kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 108 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.